

BLOAVEZ 1 — RUMMEN 3

MIZ MAE 1904

A R V R O

Kelaouengelc'h miziek

KROUET EVID BEZA EUN ÈRE ETRE AR VRETONED

Gant Paëroniez uhel :

An Aotrou 'N Eskop DUBOURG — An Aotrou Markiz ha Kannad AN ESTOURBEILLON
An Aotrou Kannad LAMY — An Aotrou Kannad HÉMON
An Aotrou Markiz FREDERIK a GEROUARTZ — An Aotrou Drouiz IAN AR FUSTEK, "AB GWILLERM"
An Itron Enorus MOSHER — An Itron Enorus ANNA a GERVENOUEL

Dindan Renadur :

An Aotrou Fanch JAFFRENNOU "Taldir"

KOUMANANCHOU :

Breiz ha Bro-C'hall : 16 real * Breiz-Veur ha lec'hioù-all : 20 real

PRIZ EUR RUMMEN : 7 GWENNEK

KRENNAD

Kevredigez Broadus Breiz
Eun nebeud Triedou
Gouel Sant Patrik en Dublin
Er Fest a Gerroh
Sonenneur er Pradeuier
Gwirionez
Ar Chemener hag ar Chalvez
Prinsez an Enezen Tan
Samm-al-Laou

X...
X...
LÉON AR BERR.
KELEN-GLAS.
PENNGLEUIK.
BOSSUET.
PER PRONOST.
X...
AR GWIADER.

Nevez-Amzer
Breizad er Baradoz
Mennoz ar Person
Gwirioneziou
An Evachou Kre
Giriou nevez
Kuzulliou
Keleier
Leorlennadur

AR GALL.
LOEIZ TIERCELIN.
CH. GWENNOM.
X...
Dr PIQUENARD.
RENAN AR ROUZ.
F. J.
X...
TEOD-LEM.

EUZ A VOULLEREZ AR GWAZIOU E MONTROULEZ (Penn ar Bed)

En gwerz en holl Staliou Leoriou gwir vreton

ALIOU

Ar gornersanted, ar varc'hadourien, hostizien, etc., hag a goumananto d'*AR VRO* o-devo urz da gaout enni eun *embann ar miz evit netra*, epad amzer o c'houmanant.

Ar gelaouen *AR VRO*, o veza ma c'hoanta bëza talvoudus dreist peb tra, a voullo-skridou war gemend sujed a c'hallfe diskuez eun interest bennag d'an darnvuia. Na zilezo ket kenneubeud an tu speredus deuz ar vuez, ha gwerziou ar Varzed a gavo enni eul lec'h enorabl.

AR VRO n'eo « na Bleiz na Montfort. » He giriou-stur a zo : « Gloar Doue ; Enor Breiz ; Kreskadurez diskamant ar Breizad dre ar Brezonek ! »

Kount a vezo rentet deuz an digoueziou a bouez erruet en diou Vreiz, hag ive deuz kemend levr a zegasfer d'*AR VRO*, koulz pa vezint en eur iez all evel en brezonek.

Dever peb Breton eo rei harp d'AR VRO, rag an amzer a hirio a zo garo evidomp.

Mignonned d'*AR VRO*, doktored-louzaouerien ha tud a Lezen, a raio o fosUBL evid rei kuzulliou « gratis » e-barz ar gelaouen-ma, d'ar re euz hon c'houmananterien hag a skrivfe d'eomp o doare.

Peb Kenlabourer, evel just, a samm warnezan e hunan pouez ar c'his-zonjal deuz e skridou.

Kas an holl skridou hag ar goumamanchoù d'an Ao. Jaffrennou, Karnoët, dre Gallak, Kostez-an-Nord.

AR VRO

Penn-Rener : Fanch JAFFRENNOU "Taldir"

« KAZ AN DEN HA NA GAR AR VRO A VAG ANEZAN. »

Tennet deuz Aliou mad Sant KADO.

(MYVIRIAN ARCHEOLOGY. LEVR III, D. 10, RIMEL 3.)

KEVREDIGEZ BROADUS BREIZ KENDALC'H AR BLOAVEZ 1904

I Kenskrivadek urzet

KEVRENN AR BREZONEK

- 1) *Gwerziou.* — D'ar gwella gwerz war ar sujed a garer : 20 *skoed* a briziou.
- 2) *Soniou.* — D'ar gwella son war ar sujed a garer : 40 *skoed* a briziou.
- 3) *Trajediennou.* — D'ar gwella pez-teatr, pe d'an daou wella evid an Tier-Paëroniach, gant ma vezint tennet ar muia ma vo gallet deuz *Buez Sent Breiz*, pe *Histor Breiz* : 40 *skoed* a briziou.

II Kenskrivadeier digor

- 4) *Barzoneg holl geltiek.* — Eur pris hepken, a 500 *liur*, kinniget gant an Itron Mosher. Sujed : Redigez unvaniez ar ouennou keltik, an advantach a gav ar ouennou-ze en unyaniez-ze, hag an advantach a gavfont c'hoaz a-dreuz d'an oajou, ebarz eun emgleo didorru.
- 5) *Toniou.* — D'an tri don breton gwella, 25 *skoed* a briziou, roet gant an Aotroune Buleon ha Guillerm, beleien, ha gant an Ao. An Estourbeillon.

KEVRENN HISTOR

- 6) *Histor Breiz.* — D'an tri skrid-memor gwella diwar benn eun digouez bennag euz a Histor Breiz, 100 lur a briziou kinniget gant an Ao. Beskont A Galan.

KEVRENN ESPERNIUS

Stad ar Verelien en Breiz. — Peder *medalen* kinniget gant an Ao. Kont A Laigue d'an daou skrid gwella en Brezonek, ha d'an daou wella en Gallek, diwar-benn ar gision-ze.

Gwiskamanchou. — D'ar gwella skrid gallek war an tu reisa da c'hallout kroui duan eur *Gelaouen euz ar Ch'iz-gwiska breton*, eur pris a 50 *liur*, roet gant an Ao. An Estourbeillon.

Oberou breton. — D'an oberou nevez krouet pe c'hreat en 1903 hag o devo sikouret ar muia, spered ha karakter Breiz da zihun ha da greski, hag an digreizadek breton da zond d'eomp, *c'houec'h medalen*, roet gant an Ao. An Estourbeillon.

Sed aze an daolen evid ar Genskrivadeier a ra ar bloaz-ma *Kevredigez broadus Breiz*. Ar bloaz-ma e talc'ho he *Seizved Kendalc'h* ! Seiz vloaz buez he deuz brema ar vreuriez kalonéma, ha den n'allfe konta pegemend a vad he deuz great e-pad an amzer-ze d'hon bro, d'hon iez, ha da interest hon labour hag hon c'honverz.

N'ez ket eur vreuriez all neb lec'h a-bed en Breiz hag a rofe kemend all a arc'hant beb bloaz da c'hoari "haligenta" warnezan. An drama a ziskuez pegen stard e ma ar *Gevredigez broadus* war he zreid.

Eur som a nao c'chant pemp liur warnugent a vezo sklabezet ar bloaz-ma c'hoaz etre barzed ha skrivagnieren Breiz ; bennoz Doue d'ar vadoberourien hag a zigas d'eomp o skoazel ken talvoudus !

Eun ali d'ar Varzed : ar skridou a dleo beza skrivet gant an dorn Araok ar bemped deiz warnugent a viz ar Foënnou (Gouere) e tlefont beza digouezet gant an Aotrou An Estourbeillon, Penn-Rener ar *Gevredigez broadus*, 10, Leurgear an Eskopti, Gwened, pehini o c'haso goude dioustu d'ar Varnerien pe d'ar Gevrennou deread.

EUN NEBEUD TRIEDOU⁽¹⁾

1 — Beza ez euz Teir Unanded kenta, daoust ma n'ez nemed Unan beo hepken : eun Doue unan, eur Wirionez unan, eur Frankised unan.

2 — Tri zra a zeu deuz an teir Unanded kenta : peb buhez ; peb madelez ; peb galloudegez.

(1) Lavaret a rer eo bet great *Levr an Triedou* gant an Drouizien goz, ar re a roe keleñnadurez d'ar bobl a Vro C'hall hag a Vro-Breiz-Veur araog donedigez ebettel J.-K. Mar'd eo gwir kement-se, eo red d'an holl anzae e oa kaer hag uhel o c'heteliou.

3 — Doue a zo red beza great a dri zra : beza ez eo brasa parfetegez ar vuhez ; brasa parfetegez ar wiedegez ; brasa parfetegez ar c'halloudegez.

4 — Tri zra zo ha n'all ket Doue chom hep beza : ar vrasha madelez a dle beza ; ar vrasha madelez a zo c'hoantaet beza ; ar vrasha madelez a c'hall beza.

5 — Doue a zo outan tri Red : ar galloud dizivez ; ar wiedegez dizivez ; ar garantez dizivez.

6 — Teir finvez peb tra krouet gant Doue : stourm ouz an droug ; krenvaat ar vad ; beza war evez evit gouzout petra zo mad pe fall.

7 — Tri zra red da Doue : ober ar pez a zo talvoudus ; ober ar pez a zo red ; ober ar pez a zo kaér.

8 — Tri zra mad ar vuhez : ar pez n'all beza a-hendall ; ar pez n'euz ezom a-bed da veza a-hend-all ; ar pez n'all ket beza gwell evit na n'eo.

9 — Tri zra a zo sur : eur galloud divent ; eur spered divent ; eur garantez divent.

10 — Tri merk Doue : ar vuhez peurleun ; ad wie-degez peurleun ; ar c'halloudegez peurleun.

11 — Tri benn-abek an traou veo : Karantez Doue ; Komprenezou Doue ; Galloud Doue.

Gouel Sant Patzik EN DUBLIN

Alez ebarz Franz, hag ive en hon bro a Vreiz-Izel, an dud a ra kavalkadou evid gounid arc'hant d'ar beorien. Mad a reont. Mez war a gredan n'eo ket awalc'h rei boued hag arc'hant d'ar Paour, eun doare all a zo c'hoaz evid ober vad d'ezan, hag hennez a ve : sevel en e greiz ar sonj deuz brasder ar C'helteg, deuz kozni ha kaérder e ouenn-tud, ha deski d'e vugale ar iez-mam o deuz ankouact mar-d-int ganet ebarz ar c'heariou.

Pa ouio « Laou Druilleg » an neuz bet marteze gwechall rouane, tierned ha sent zoken en touez e gendadou, e leuio kalon d'ezan, hag e kasos ar vour-chizien gallaoueët da... gana.

An Iverzoniz o deuz gwelet kement-se pell-zo. Beb bloaz, da Sul Hanter-C'choraiz, e reont eur gavalkadek en enor da sant Patrik, hag an arc'hant a vez dastu mel epad ar valeaden, hag a vez eun dournad vrao anezan, a vez lakeat da zikour madoberou al « Ligue Gaëlique » hon euz kaozeet diwar he fenn ar wech all. Ar valeaden-war-gezek ze a gouezaz ar bloaz-ma d'ar Sul 13 a viz Meurz. N'ouzon ket pegemend a zo bet dastumet ar wech-ma, mez varlene e oa kountet ouspenn daouzek mil liur.

Iverzoniz a oa laouen meurbet o sellet deuz ar gavalkadek-ze o tremen dre ruiou Dublin. Biskoaz, eme ar journal *Irish Times*, ne oe gwelet c'hoaz eun ni-ver ken braz a dud deut euz a bevar c'horn Iverzon evid arresti ouz ar goueliou-ze.

Evid eur Breizad bet boazet da weled kavalkadou gall, enno kirri al « Labour-douar », an « Ijinou », ar « C'honverz », etc., e oa zur eun dra dudius gwe-led kavalkaderien gwisket darn evel Sent koz, Eskibien, Menech, euz an Diou-Vreiz, ha pignet war gar-ronsou euz a belec'h e prezegent d'ar bobl.

Evelse 'ta am beuz gwelet sant Patrik, sant Kolumban, sant Brendan hag e verdeïdi, ha beb seurt re all : mare da vare e oa eur c'harons ha warnezan Drouizien pe Barzed o c'hoari war an Tellenou.

E-touez ar c'hirri-ze, gweturiou a weled ive, leun a veleien katolig, en o fenn an Aotrou 'N Arc'heskop.

Ar gavalkaden he devoa tri-c'hart leo hirder. Peb breuriez, mignonez pe éreet d'al « Ligue Gaëlique », a valee ive gant he banniel, skrivet warni giriou en iez Iverzon, (iverzonek) ha dreist-holl : *Ar tir agus ar teanga*. (Hor douar hag hor iez).

Eur vuez nevez en em ziskleria bemdeiz en Iverzon, eur vuez ganthi he-unan, hep tam saoz a-bed. Deac'h meuz gwelet ive diskuezet war girri, an traou labouret ebarz ar vro, ha dreist-holl, benviou houarn ha koueor, brodiri deuz ar brava...

Breiz ive he deuz meur a c'his-labour hag a zo mad da veza dasorc'het. Lian Kintin ha Lokronan, ar meurpr kizellet en Rostrenn ha Kastell-Paol, ar c'hoariellou hag ar merc'hodennou great ken brao en Plozevet, brodeür ar gwiskamanchoù paotred ha merc'hed great en Kemper hag en Skaer, peb tra a dlefe beza embannet ha lakeat en gwel ganeomp. Er c'his-ze ec'h arrufemp da werza ha da brena adarre madou hon bro, ha da brizout anezo war an traou gall.

Sikourit eta, evel ma reont ama, ar breuriezou o deuz karantez gwirion evid ho bro, ha roït dourn d'ezzo da drei an danjer diwar ho pugale skoliatet fall. ha da c'houlenn ive evid Breiz « *Eun douar hag eur iez* ».

War gement-se, kenvroïz ker, e pedan Doue da rei d'eoc'h ic'hed ha levenez.

LÉON AR BERR (AB ALÔR).

ER FEST A GERROH

(Sounen Dejaùnus)

D'em mignon Loeiz HERRIEU.

I

Dimerh, Komèr, me oé bet én éred
Biskoah muioh n'em es bouret,
O gé lan la !
Biskoah muioh n'em es bouret.

II

Cheleuet mat, me ia de laret d'oh,
Doéréieu er Fest a Gerroh,
O gé lan la !
Doéréieu er Fest a Gerroh :

III

Er plah iouank en des hanter-hant vlé,
Ur pen bleù guen ar hé diskœ,
O gé lan la !
Uu pen bleù guen ar hé diskœ.

IV

Hé fas e zou héd ha had ritennet,
El un aval pen dé gouïüet
O gé lan la !
El un aval pen dé gouïüet.

V

Foeuet hé fri, ru tan hé deulegad,
Merhat e kear é chopinad ?
O gé lan la !
Merhat e ekar é chopinad ?

VI

Larein e hrér hi des charet argant,
Gueh' ral e kér en Orian,
O gé lan la !
Gueh' ral e kér en Orian.

VII

Galant Jaked, gusket mod er ré kér,
Nen dé meit ur hoh kemenér,
O gé lan la !
Nen dé meit ur hoh kemenér.

VIII

Deustou ma koh, borin disto é ben,
Ataù e ma lon digampen,
O gé lan la !
Ataù e ma lon digampen.

IX

Diù hueh, komer, ma bet hoah éredet,
Hag é ziù voez en des goasket !
O gé lan la !
Hag é ziù voez en des goasket !

X

Nitra suroh, kent pél kleuet e vou,
Chuèh é Jaket get hé « Aotrou »
O gé lan la !
Chuéh e Jaket get hé « Aotrou »

KELEN-GLAS.

Sonenneu er Pradeuier

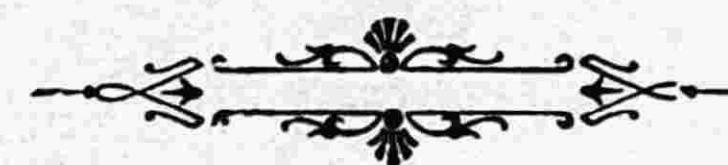
— « Potr ? Men ih et dre er pradeu ?
— « Plah, ih an pell, pell de glah bleu.
— « Er peur keh ! Ean e ia duhon
De glah bleu ! Ha ne oui ket 'nhon
Ne oui ket 'nhon ih es tostik
Tostik-tra miemb, diu rozennik :
'Hes tostik tra diu rozennik
Kochet doh-t-on sur, un tammik !...
Mez ean hellhe divizein, 'men
I ma kochet en diu rozen.
Imen en um guh tro ha tro
Rozennigeu vrañan er vro.

Nen des, purchanj, nameid me mam
Des int guelet; elkent me ram
Ma ne hell ket 'nhon, divizein
I mant tostik, imant getnein.
Boud e zo getnein diu rozen
E streañ muioh eid ur vleñen.
Eid ur vleñen bennag aral
'Goust huek, pen 'don i tererrat.
Chileñ enta, me mignonik.
Int a garhe, 'n diu rozennik

*Ma ves perpet i kleuet, siañ,
Ou goust er houst ken huek e streañ
Tro ha tro peb unan anhê
El diu rozen i-kreiz mis mè.*

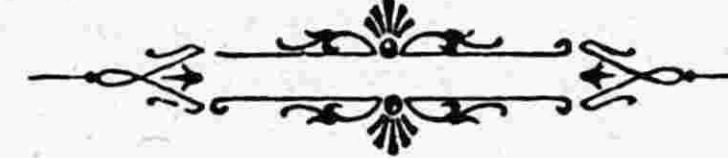
PIERZ LAURENS « PENNGLEUIK »

Kear Mannheim, (Bro-Alamagn.)

GWIRIONEZ

Doue a c'houenn ma vez miret da viken ar c'houn deuz ar ginivelezou kommun, na vern pegen koz e vent, rag dont a ra diout dleadou a hini da hini ; goulenn a ra mach' evesao bepred ar ouennou-tud deuz èreou ar gwad.

BOSSUET.

Ar C'hemener hag ar Chalvez

Ar pez ez ann da zisplega a zo gwir penn-da-benn hag a zo bet en em gavet e Plougastel-Daoulas ; eno, evel e meur a leac'h war ar meaz, ez euz micherourien ha ne labouront ket e kamp ; mont a reont d'ann tiegeziou diouz ann deiz. Ho fae avad n'eo ket ker braz hag hini micherourien kear, dre ma vezont bevet enn tiegeziou ma labouront. E kear e vez paet ar vicherourien da zadorn pe bep pemzek devez ; war ar meaz e vezont paeet kerkent achuet ann devez labour.

Eur mintinvez, da viz meurs, da c'houel Sant Jozef, eur c'hemener, he zac'h-labour dindan he gazel, hag eur chalvez, he vinviachou war he skoaz, a en em gavaz penn-oc'h-penn war ann hent a ia da di Soaz ar Gall. Goude beza taolet eur zell a-dreuz ann eil och egile, pep hini anezho a gemeraz eunn tu euz ann hent, heb lavaret eur ger. A-benn eur pennadik bale koulskoude, ar chalvez a gredaz sevel he vouez hag hen da c'houenn digand ar c'hemener — Biel, da beleac'h ez ez da labourat hirio ? — Da di Soaz ar Gall. — Ha te, Job, da beleac'h ez ez ? — Da di Soaz ar Gall iveauz.

Ar c'hemener a jaokaz he vuzellou, ha netra ken. Job a zonjaz neuze ne dalc ket ar boan lavaret muioch. rag gwelet a rea ervad en doa Biel droug out-han c'hoaz.

Gouzout a rit eo, war ar meaz, ar c'hemener brudet da veza ar vaz-valan euz ar barrez. Nao zimezi war zek a vez great dre he zourn ha n'eo ket sebezuz kement-se, rag o veza ma ia da labourat e pep tiegez euz ar barrez hag o veza ma vez lakeat he dorchenn d'ezhan kazi atao enn ti, ec'h anavez mad ann doareou. Ar chalvez iveauz a-wechou a anavez ann doareou, ha dreist holl Job a gave ann tu, eur weach eunn amzer, da ober ar vaz-valan e leac'h Biel. N'oa ket eur miz c'hoaz en doa gounezet adarre och Biel, hag he-ma ne c'helle ket pardouni d'ezhan kement-se, rag eunn dimezi pinvidik en doa great ar chalvez, ha Biel a verve gand ar gounnar.

Ann daou vicherour a en em gavaz e ti Soaz ar Gall, heb beza lavaret eur ger muioc'h a-hed ann hent. Biel a gavaz he dorchenn kempennet kaer war ar bank e-c'harz ar gwele kloz a ioa ann tosta d'ann oaled, ha Job a oe lavaret d'ezhan gant Soaz edo er c'hrench al labour en doa da ober.

Beteg eiz heur ne dremenaz netra a zispar a walch'a da veza displeget ama; ne glevet enn ti nemet neu-denn Biel o sourral enn eur dreuzi ar mezer, hag er c'hrench nemed trouz ann taoliou bouch'hal a roe Job enn eur pennad gwezenn evleac'h.

Koulskoude Biel a zonje : « ma rafenn eunn drozivalo da Job ; en em venji a rankann hirio. »

War dro eiz heur Soaz a lakaz ar pod braz war ann tan hag a skuilhaz ebarz teir vodezad leaz livriz. Al leaz ne oe ket pell o tomma, rag war ar meaz ez euz siminalou ledan ; ann trebez a zo hirr he dreid hag eunn hanter hordenn geuneud a ia bep taol a-zindan ar pod.

Epad ma tomme al leaz Soaz a renkaz buan ar skudellou war ann daol zero, ha ken buan all e trouc'haz bara e pep hini, rag kountell ann dors vara a ioa bet lemmet mad oc'h ar vrelum, adalek ar beure, evit mont buanoch' pa vez enn ti tud diaveaz o labourat.

E-fessoun ne d-eaz ket buan a-walch'evelato, rag al leaz a zavaz he gov er pod braz ha kalz anezhan a vije bet eat enn tan ma ne vije ket bet aze, dirag Soaz, dour enn eur skudell. Eur bannachik dour a oe a-walch'e evit lakaat al leaz da blada he gov.

Goude beza skuillet al leaz bero war ar bara er skudellou, Soaz a dennaz ar pod braz diwar ann tan hag a lakeaz ar pod bihan war he lerc'h. Taoler a reaz ebars eur peziad amann evit rouza. — Biel, eme Soaz, m'em euz sonj mad, diou loiad amann rouz n'eo ket re war da voued ? — Ar muia ar gwella, eme Viel — Ha Job ? — Job ? eme Viel ; petra ! c'houi hoc'h euz great boued da Job ? Koll a rit ho penn ; petra ! eur vaouez a relijon evel-d-hoc'h ! n'em bije bikenn kredet kement-se euz ho perz !

Soaz a zigoraz braz he daoulagad hag e ginou iveau, o klevet Biel.

Petra ! eme Viel, ne c'houzoc'h ket eo hirio gouel Sant Jozef, patrom ar gilvizien ? Mad, Job a iun atao da c'houel he batrom ; droug a iafe enn-han ma iafec'h da lavaret d'ezhan dont d'he lein. — Bennoz Doue d'id, Biel, rag dibenn a-walch'e venn bet d'her gelver da zont d'he lein.

War dro dek heur, araok lakaat ar iod-kerc'h war ann tan, Soaz a ieaz da ober eur bale d'ar c'hrench.

Ac'hanta, Job, eme-z-hi, m'oarvad te pezo naoun da vern, rag pa iuner da lein ar boull-galoun a dle goullenn boued. — Piou a zo bet o lavaret d'e-hoc'h e iunenn hirio ? Daoust ha pa reer eul labour denn evel ma hini, e iuner ? — Biel eo en deuz lavaret d'in e iunnez da c'houel Sant Jozef. — Biel, a gav d'in, a zeu da veza diotoc'h diota bemdez abaoue he glenved, eme Job, ha da ziwall ez euz out-han, rag aliez e kouez e drouk-sant ha pa zeu ann dra-ze d'ezhan e lac'hfe n'euz fors piou ; diwallit out-han, Soaz. — O ! eme Zoaz, ne c'houienn ket kement-se ; ha ma teu da gouezza e drouk-sant epad ma vezinn oc'h aoza ar iod-kerc'h ! — Selaouit, Soaz, eaz eo anaout peur e kouez e drouk-sant. Ma welit anezhan o lipad he neudenn,

taolit evez ; ma ne ra nemed eul lipadenn, neuz ket da gaout aoun, med ma lip he neudenn eunn eil weach dostu avad... — E tec'hinn kuit, ha buan, eme Soaz. — Nan, eme Job, n'hoc'h euz ket a enkrez da gaout, rag eaz eo da barea ; d'ann deirved lipadenn, roit eur foultrou taol war he benn gand eur geuneudenn pe eunn dra-bennag all ha ne ra ket re a boan, ha dostu e teui enn he spered mad. — Bennoz Doue d'id, Job, me a daolo evez. — Mad a rafec'h, med na d-tt ket avad da lavaret netra da Viel a gement-ma. — Nan, nan, bez dinoc'h war gement-se.

Setu Soaz da zila ar iod da genta ; rag enn tiegeziou reizet mad, ne vez ket silet iod nemed dre ma vez ezomm ; muioc'h a vlaz en deuz er c'his-se ; ar iod a zo evel ar c'hafet a zo ive gwelloc'h pa ne vez malet nemed dre ma vez ezomm.

A bep eunn amzer avad Soaz a zave he daoulagad da zellet oc'h Biel, med n'her gwelaz ket c'hoaz o lipad he neudenn. Ar iod o ioa war ann tan abaoe eur mare ; dont a rea da veza teo, ha Soaz, euz he holl nerz, hen troe hag hen distroe gand al loa-iod. Setu eur zutadenn, diou, teir zutadenn ; ar iod eo a ioa o virvi ; poaz oa kazi pa welaz, Soaz Biel o lipat he neudenn. Eunn neudennad nevez eo en doa lakeat enn he nadoz.

Gwelet hoc'h euz, m'oarvad, pa vez nevez troet ann neudennad, ar c'hemener oc'h he ruza etre he zent, diou, teir, peder weach a-wechou.

Eul lipadenn ! eme Zoaz, a grene gand ar spount ; diou lipadenn ? eme-z-hi ; ne c'chedaz ket avad ann deirved lipadenn ! Heb sonjal oa tomm bero ar iod oc'h al loa-iod, gant-hi e roaz da Viel eur foultrou taol war he dal. Biel a laoskaz eur griadenn hag a ruilaz diwar he dorchenn war al leur-zi, rag oc'h penn m'oa gwall c'hlazet he dal gand ann taol, ar iod hen deve, war ar marc'had.

Pa zavaz enn he za e oe sebezet o welet Soaz o tostaat out-han enn eur c'houlenn ken braoik ha tra : — Biel, deuet eo brema da spered da vad ? — Va spered da vad ! a lavaraz Biel, sebezeto'h c'hoaz ; me gav d'in kentoc'h eo ho spered c'houi eat da fall. — Alo, eme Zoaz, gwelet a rann n'ec'h euz ket a zon emaoud o paouez dont da gouezza e drouk-sant. — Piou a zo bet o lavaret d'e-hoc'h e kouezann e drouk-sant ? Biskoaz n'em euz bet ar c'hlenved-se ; da vihana e rankann anzaou oun bet kouezet e drouk-loa-iod. — Evit da vad eo em euz roet eunn taol war da benn, Biel geaz ; n'oud ket maro, va Doue ! e leac'h ma n'em bije ket bet skoet war da benn e pije va lazet marteze ha te marteze iveau a vije bet maro brema, rag Job, ha da anavez mad, en deuz lavaret d'in e kouezet e drouk-sant hag e tleer skei eunn taol pounner war da benn evit da zavetei ha miret ouz-id da ober eur gwall-eurbennag.

Ah ar mastin a Job, eme Viel, abalamour m'em euz hen lakeat da iun er mintin-ma eo en deuz en em venjet.

Petra ! eme Soaz, gwir eo 'ta neuze ne iun ket Job da c'houel Sant Jozef ? Ha te, ne gouezet ket e drouk-sant ken nebeut ?

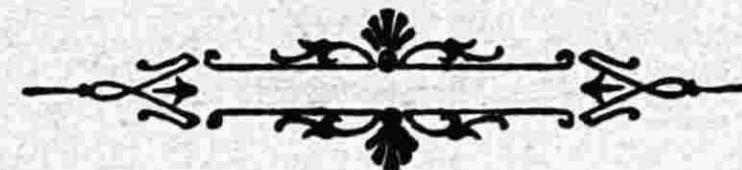
Ia, gwir eo avad, eme Viel. Gwelet a rann, eme Soaz, ne c'hellint bikenn ar gemenerien hag ar gilvizien en em glevet ; evel-se, adaleg hirio, ne zeuoc'h ket da labourat ama d'ann hevelep devez. Biel, te a zeui, hiviziken, da labourat da veurs, ha Job, d'ar iaou.

Pa zeuaz ann holl oc'h taol da zebri mern e oa bet c'hoarz, e c'hellit kredi. Biel hebken ne c'hoarze ket, rag ma tistroaz Job d'ar gear, diouz ar pardaez, gand eur pred nebeutoc'h enn he gov, Biel avad en doa eunn dra-bennag a re : eur foultrén gor e korn he dal !

PER PRONOST.

Brest.

(Barz Treflez).

Prinsez an Enezen Tan

(Kontaden euz an Amzer Goz)

Eur wech e oa, eur wech ne oa ket, hag eur wech e oa bepred.

Eur wech e oa eur potr bihan hanvet Perik, hag e oa marvet e dad hag e vam. Lakeet e oa etre daouarn eur mirour, pehini, o veza ma oa paour Perik bihan, ha dister a gorf, a rea dismeganz d'ezan a beb seurt, hag a gase anezan da ober al labouriou divaloa er vereudi.

Pa oa erru Perik war dro e c'houezek vloaz, en em gomprenaz ennan e-hunan hag e sonjaz : « Sod awalc'h on, emezan, o chom ama gant ar mirour krima, pehini a ra d'in deuz e wasa gwelloc'h e vin c'hoaz o redek bro, ha daoust ma 'z on eun den iaouank dister, me n'on ket diskiantekoc'h evid eun all, hag esper em meuz e kavin eur plas a zoare, rag na c'houllenan ket gwell eged labourat. »

Ha Perik e-kuit.

Pa 'nevoa baleet eur reuzad mad a hent, e oa skuiz, hag ec'h eaz evid azea en foz an hent-braz. Mez na petra e welaz eno ?

Eur gazek wen, hag a zeblante beza feaz maro, gourvezet ma oa-hi war he c'hostez en gweled ar foz.

« O ma Doue, eme Berik, pehini 'nevoa eur galon druezus, ar paour keaz kazeg-ma n'eo ken evid sevel ac'hann : me ja da rei d'ez an tam bara segal a zo ganin em godel. » Ar gazeg, p'he doa debret an tam bara, a adkavaz he nerz, a zavaz, hag a gomzaz ouz Perik evel henn : « Perik, me a oar euz a belec'h out ha perag ec'h euz kuitaet da virour digar. Hag evel ma 'ch euz ma sikouret, me ive a c'hoanta rei skoazel d'id. Kemer ahanon ganid, pign war ma 'chein, ha me a gaso ahanout eon da Balez ar Roue, e-lec'h ma kavi labour. »

Sethu Perik lawen braz deuz e gavaden, a-vad, hag hen ha saillat war gein ar gazek wen, hag en hent. Houma oa skanv evel eun heiez, ha buan evel an avel. Dre-ze, ne oant ket pell a-benn en em gaout gant Palez ar Roue.

Ar Roue, pa welaz Perik, a c'houennaz digantan da betra oa mad, ha petra e ouie ober.

« Me, eme Berik, a blê ispisial deuz ar c'hezek. »

— « Mad, neuze, eme ar Roue, pegwir e plijez d'in, e vezi lakeet da Botr-Marchosi, ha da gazeg wen da-hunan e c'halli hi lakaat ive e-mesk ma joed all. »

Evelse oa great. Perik a zeuaz da Botr-Marchosi, hag eüruz eo en e vicher nevez. Mez eur Potr-Mar-

chosi all a oa eno c'hoaz, kosoc'h evid Perik, hag an nevoa keméret gwarizi dioutan, ha touet koll anezan abalamour e oa gwelloc'h deut gant ar Roue evitan e-hunan.

Eun devez, ar Roue a zeuaz da veza trist braz. He holl guzullieren na oant ket evit hen frealzi. Petra oa digouezet ? Ar Roue an nevoa e kreiz e liorz eur stern-broud, eur benvek uhel-uhel hag a sklerijenne al liorz, ar palez, hag eul loden vraz euz ar vro tro war dro. Ar mekanik-ze a oa dihanet zoudenn da daol tan, hag al liorz a oa kouezet en denvalijen. Den na ouie petra oa arru gant ar benvek, ha micherour a-bed en holl rouantelez na oa gouest d'hen ficha. Ar Roue a dristae bemdeiz. Pa welaz kement-se, ar Potr-Marchosi avius a ieaz d'e gaout hag a lavaraz d'ezan « Sir Roue, me anvez unan hag an neuz lavaret e oa gouest da ficha ho stern-broug ; ma c'henvreur eo, ar Potr-Marchosi all. » Hag a oa great da Berik dont dirag ar Roue.

— « Te, eme ar Roue, a zo lavaret d'in e oas gwest da ficha ma stern-broud. »

— « Siwaz, sir Roue, n'am meuz ket ar galloud-ze ! »

— « Daoust eo d'id ! Mar na fichez ket anezan, neuz 'med ar maro ' vidout. —

Ha Perik da zistrei d'ar marchosi en eur ouela dourek. Ar gazek wen a welaz e zaërou, hag a c'houennaz digantan petra oa a-nevez. « Benvek ar sklerijen a zo torret el liorz, emezan, ha me eo a renk hen ficha, pe e varvin. » — « O mar n'euz 'med ze, eme ar gazek wen ! Kê da gaout ar Roue, ha lavar d'ezan eo red d'id mond da di an Heol, da c'houlen digant hema petra zo kiriek d'ar stern da chom hep taol tan. N'euz nemed an Heol a ouefe. »

Perik a ieaz da ved ar Roue. « Red eo d'in, emezan, a-benn ficha ar benvek, mond da di an Heol da c'houzout digantan petra zo kaoz ma 'z eo direnk. »

Ar Roue a lavaraz da Berik e oa eur farser, mez evelato, e leuskaz anezan da vond.

Perik a bignaz eta war gein e gazek vad, hag en hent etresek ar sav-heol, da dapout an Heol d'ar mare ma tispak deuz e wele.

Perik en em gavaz da genta gant aojou eur mor braz. War an treaz e welaz eun peskik bihan o tifretal, dre ma oa tec'hett ar mor re vuan en eur dilez anezan war e lerc'h. Perik a gemeraz truez deuz ar pesk, hag e taolaz anezan war e giz ebarz ar mor. Pa oa kouezet er mor, ar peskik a lavaraz da Berik. « Evid ar zervich ec'h euz rentet d'in, me a rento unan all d'id, mar gallan. Pa 'pezo ezom ahanon, n'az pezo nemed gelver teir gwech Roue ar Pesked. »

— « Oh, eme Berik, en eur zec'her gant en hent, n'eo ket larêt am befe biken ezom deuz eur pesk ! »

Goude, e tigouezaz gant eur c'hoat ledan, hag e welaz eno war ar c'hlazen eur paour keaz lapouz bruched-ru. feaz maro ma n'alle mui nijal. E oa o vond da verval. Perik a oa truezus, kemerout a reaz an evnik, hen tommaz en e vruched, hag hen rentaz ampart a-nevez.

— « Eur zervich braz ec'h euz rentet d'in, eme ar bruched-ru pa oe war ar brank : mez bez sonj penaouz mar 'pe biken ezom ahanon, me en em gavo pa c'halvi teir gwech : Roue al Lapoused. »

— « Oh, e sonjaz Perik, na gredan ket em be ezom deuz eul lapouz, a-vad ! »

Pa oe treuzet ar c'hoat gantlan, e welaz eun dra

spouantuz : diou wezen o taol flammou tan an eil gant heben. « Penaoz e rin-me da dremenn aze ? eme Berik gwali nec'het.

— « Taol pled, eme e gazek d'ezan, d'ar mare ber e chom an diou wezen hep taol tan : eur munuten bemdeiz hepken. Ma c'hallez tremenn e pad ar munutenze, e vezi barrek. »

Perik e daolaz pled mad. Pa zihanaz ar gwez da flamina, hen ha rei eun taol kentr d'e gazek wen, ha iō ken buan hag an avel, en tu all d'an diou wezen. Pa oant tremenet, an diou wezen a c'houlennaz digantan pelec'h e ica. « Da di an Heol, » e respondaz Perik. — « Ma, emezé, goulenn digantan neuze pegeid c'hoaz hon euz hon diou da chom ama da daol tan an eil gant heben. » — « Ober a rin, » eme Berik.

Delc'hen a rea da vond, da vond, ken benn ar fin e tigouezaz gant eur ster vraz vraz, hag e ribl an dour, e oa azeet eun den koz koz gant eur baro hir hir. « Petra ret-hu aze ? eme Berik outan. — « Allaz, ma den mad, me zo ama pemp kant vlâzo, kondaonet da dremenn an dud en tu-all, war ma baro. » — « Ma, neuze tremenet ma c'hazek ha me, rag ni a zo prez warnomp. »

Pa oant en tu all, ar c'hoziad a c'houlennaz digantan pelec'h e ica. « Da di an Heol, » eme Berik. — « Ma, emezan, goulenn digantan pegeid c'hoaz em beuz-me da chom ama da dremenn tud war ma baro ? » — « Ober a rin, » eme Berik. Hag hen araok adarre.

(*Da henit*)

Samm-al-Laou

Mond a ra, Samm-al-Laou, e-hun, ha du e dal
Diot, kalon varo, hag e lagad tenval....
Pe oad 'neuz ? Tregont vlâ ? Pe gant vlâ ? Den na-oar.
Mez me gred a-viskoaz oë koz war an douar.
Kichen treuzou peb dor digor ribl an hent braz
E traill eun tam pater vid kaout e vara kraz.
Boudadeo divarvel, dre vord ar wiñojen
E ia gant e visach, en e zorn eun dreujen,
Hag e châk e vara evel eun aneval.

Allaz, krignet gant laou, gant astu ha gant gal
N'eo ket eun tam repoz, ar paour keaz Samm-al-laou.
N'eo netra c'hoaz kaout naon, ha kousket en eur c'hraou
War eur gwiskad plouz brein hag a leusk eur flêr put,
D'an eûr ma teu ar sourd hag an touseged mud
Da ruza, ha da skuill war e fas o balbouz ;
N'eo netra c'hoaz dibri ebarz skudilli louz
Restachou runkunus dilezet gant ar c'hi,
Koz kig soll avelet, bara treinet er pri ;
N'eo netra c'hoaz beza hanter grignet gant dent
Ar chas-dog fuloret hag a herz bord an hent ;
An naon, an anoued, an domder, dent chas treut,
Ar Yugale ive, kement-ze zo neubeud...
Pez a ra e walleur, hep ehan, hep repoz.
Eo ar chruguiell bero hag hen poaz deiz ha noz
Ar arme difeazus zo dindan e druillou
O redeg hed e gorf krignet, dre vandennou !

Er repoz, pe en hent, o kousket, o libri
N'e zao pe 'n e c'hourvez, e c'houzany debron kri.

En aner en em hij, ha gant e zorn blevek
E sko a dro e vrec'h war e glopen laouek...
Pa ve peoch war e benn, e vez e gein en krign.
Neuze 'taol e visac'h, e janvedou a skrign,
Hag e tenn e chupen. E graban zo gwad holl,
E lagad a daol flamm, e spered a bennfoll ;
Droug ennan o weled n'all netra deuz e laou
E klask eur roc'h bennag, pe c'hoaz moger eur c'hraou
Evid frika outo o viou d'ar c'hoz loned.
— Ha gweled ho peuz-hu, en hanv, ar saout dihêt
O klask ar c'hognou sioul, hag eno o tiskrap
O c'hrac'henn leun a deil deuz eur wezen bennag ? —
Velse 'ma Samm-al-laou. Klemm ha grognal a ia,
E groc'hen a danig, hag e boan a wasa.
Hign ! Hagn ! Kaér 'neuz ober ha kaér 'neuz frota mad,
C'houzezi, c'houzeza, gouzany, raska, 'nem gravignat,
Netra n'all teneraat ar grignerien digar...
Mez eun deiz e vo fin d'e boan war an douar ;
An Ankou a zeuio. Hema c'hall areti
Kruguill spontus al laou a zo oc'h hen dibri ;
En korn ar vered koz na iafont ken neuze
Da zihun al Laouek kousket en deun ar Be.

FREDERIK AR GWIADER

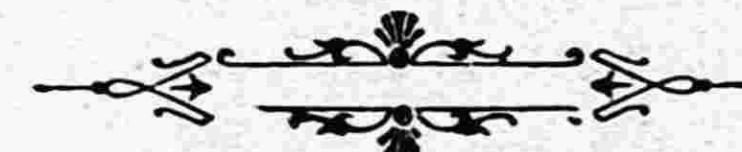
(*Troet diwar ar galleg gant T...*)

NEVEZ-AMZER

Paret an heol, savet an de
Gant eur vousc'hoarz a garante.
Melen ha koant, war ar c'hlazen,
Digor-digor ar gam-rozen.
Duma-duhont, hed ar c'hlaziou,
Digor ive, digor bleuniou.
Bokidi all a zigor c'hoaz,
A hed an dour, a hed ar waz.
Ebarz ar broustkoat, ar boudou.
Diwanet enhê ar boutou.
Dre ma teu an de da grenvat,
Leun ar mèziou, leun a c'houez vad.
Ar wazik a red 'n eur vrudi ;
An evned a gan, gant dudi.
Ar mèser ive ve klevet,
E kreiz al lann, gant he zenved.
E mesk an denved o peuri,
An eined bihan o c'hoari.
Hag ar mèser a gan laouen,
Hag a ziskan he ganaouen.
Ar bed holl, evel ar mèser,
A gan zon an Nevez-Amzer.

Lok-Mikel.

Ar Gall.

Breizad er Baradoz

En tu mad Breiz, ganet n'oun ket ;
 Brezonek ne meuz ket desket
 War barlenn va mam ger ;
 Ne meuz ket denet gant he leaz
 Ar iez koz. Paotred diwar meaz
 Me zo eun den a gear !

Ha ne meuz lavaret biskoaz
 Va c'hatekiz, war va dek vloaz,
 E Skaër nag er Faouet :
 Me meuz desket, e Skol Roazon
 Latin, Gregach, iez ar Saozon
 Dre c'hiz ar C'hallaoued.

E parkou Gwengamp pe Kemper
 Gant an eostik, an alc'houeder,
 Na oueziz ket kana
 Soniou karantez er iez koz,
 Na brezounega deiz ha noz
 Gant-Monik pe Tina.

Goude ze, hep lavaret gaou
 Me am meuz kanet re a draou,
 Traou dister ha traou fall ;
 Me c'hoantaz beza barz a c'hiz,
 A c'hiz nevez, a c'hiz Pariz,
 Barz brudet e Bro-C'hall.

Hogen ne oan ket evuruz !
 Ar c'hoajou doun, ar brugou ruz
 Hag an holl bleuniou aour,
 Ar menez mud, ar steer trabell
 Lavare d'in : « Te zo re bell !
 Deuz 'ta ganomp, va faour !

Deuz 'ta, an Eurjad zo ganomp !
 Ni zo mouzeiou Ar Vro. Kanomp
 Bete deun ar galoun !
 Deuz en dro. Sethu ar gwir hent,
 Gant da vignoned ha kerent,
 Deuz 'ta, da vam Breiz oun ! »

Neuze, 'neur selaou reketti
 Holl drao ar vro, holl dud an ti,
 Me meuz skuillet daëlaou ;
 Da va c'haloun e rea vad
 An daëlou euz va daoulagad,
 Va daëlaou 'n eur selaou !

Ha buan me zeuaz en dro !
 Ha d'ar gwez, da vleuniou ma bro
 Ha da goajou he c'hreiz,
 D'he mor tro war zro, d'he holl dud,
 D'he holl draou lavaren : « Salud !
 Salud d'oc'h va mamm Breiz !

Me zo ho mabik adarre.
 An holl draou gaér-ma zo va re !
 Ho tud, va mignonned !

Douar ha nenvou, mor ha lann,
 Me zo dre 'n holl Vreiz a garann
 Breizad gant Bretouned ! »

Ah ! me garfe, gant ar person,
 Pell dioch' Pariz, pell dioch' Roazon,
 Mond da skol an iliz,
 Da skol an iliz ; paneve

Na vijen re goz, me garfe
 Deski va c'hatekiz.

Re goz paneve na vijen
 Nan dre galoun, hogen dre benn,
 Me garfe kana c'hoaz !

Ha bemdeiz vije eun deiz gouel
 Kana gant plac'ched Breiz-Izel
 Soniou kaér v'ugent vloaz !

Re goz evid beleien keaz
 Evid méc'hed, re goz iveauz,
 Va c'haloun goz 'garo
 'Garo bepred va bro, va feiz,
 An traou hag an dud vad a Vreiz
 Ken re beo pe varo !

Me meuz desket ar Brezounek
 Gant leriou an dud gwiziek
 Pa 'zoun bet va-unan !

Va Breiz Izel, me a skriv d'id ;
 Ha va soniou breizad evid
 Ar Vreiziz a ganann.

Ha pa n'en deuz ket lavaret
Deizmad d'id, Breiz-Izel karet,
 Er mintin ma c'hanaz,
 Da Varz, gant fizianz, er iez mad,
 En eur zerri he zaoulagad
 Laro d'id : *Ken' arc'hoaz !*

Ken' arc'hoaz ! Er bed-ma pa n'oan
 Netra nemed eur bragou-moan,
 Eur Gall, eur Briz-Breizad,
 E Baradoz Doue, dr'he c'hras
 Me vezou eur gwir bragou-braz,
 A gomzo ar iez mad !

LOEIZ TIERCELIN.

Rener an « Hermine »

Kerasur, Paramé.

Mennoz ar Person

*Ar chanz-vad hon euz da c'hallout lakaat ar
 re genta dirag daoulagad lennerien Ar Vro an dives
 deuz eur barzoneg kaér dreist, troet en hon iez
 brezonek gant ar barz Charles Gwenou, diwar
 dorn-skrid gallek an Aotrou René Midy. Hema en
 e varzoneg, an neuz savet eun histor vrao meur-
 bed diwar-benn Aotrou Person parrez Koataskorn
 hag e win pehini a oa dreist an holl gwinou
 eostet en neb lec'h all a-bed. Gwenou an neuz
 gouweet trei en brezonek iac'h a gant kalz a ijin,
 ar gwerzioù gallek. Eul lev a vezou moulet
 prestik gand ar Barzoneg-ze hag e droidigez, euz
 a behini ne c'hallomp rei c'hoaz nemed eun tanva.*

Diou Dreinded { Doue ; Breiz ; Bro-C'hall.
 Dieub ; Kevatal ; Breudeur.

AR PERSON A GOMZ :

— « Doue, Breiz ha Bro C'hall ! Ma zud keiz, peb Breton
 Evid an Dreinded-ze, en gweled e galon
 A vir eur garantez birvidik ha doujus,
 Eur garantez wirion, digemmesk ha padus,

Eur garantez ken krenv hag hini eur mab mad
 Eur bugel anaoudek e-kenver mam ha tad.
 Chetu perag Breiziz e pevar c'horn ar bed
 A zo bet, a zo c'hoaz, e-touez an holl brudet.
 Evel hon c'hendadou, karomp an Dreinded-ze
 Ha bezomp dre beb hent tud leal evelte.
 Eno eman, paotred, ar *Gwir* hag an *Enor*,
 Daou c'hir a ra tridal kalonou tud Arvor.
 Doue er penn kenta ! Hennez eo ar Mestr braz
 Ha stoui dirazan ne oe mezus biskoaz.
 Mezusoc'h eo, mechanz, dirag falz-doueou,
 Aour, arc'hant, gwall vistri, hailloned, gwall deodou,
 Plega hon zal krouet da zellet euz an Nenv.
 En em doujomp, ma zud, evid beza tud krenv.
 Doue er penn kenta !... War e lerc'h, Breiz-Izel !
 Hounnez eo hon Mam-Goz. D'ezzi bete merpel
 Hon c'harantez douna, hon gwella mennoziou,
 Dalc'homp mad d'he « iez aour » ha miromp he giziou.
 Lezomp furlukined d'ober furlukinach,
 Ha karomp, ma zud keiz, leac'h hon bugaleach.
 Mar gwelomp a wechou displeget hon banniel
 Kriomp holl a-bouez penn : « Da vuez Breiz-Izel ! »
 Doue ! Hon Breiz-Izel ! Ha d'an drede, Bro-C'hall
 List, ma mignoned ker, list an holl deodou fall
 Da laret war beb ton, da skriva en peb iez
 Ez omp briz Fransizien. Ia, list-ê gant o mez.
 Gaouiazed, netra ken ! Kenteliou an Histor
 A zo dre c'hras Doue dirazomp holl digor,
 Hag an Histor a lar e teuaz Breiz-Izel,
 Pa oe Bro-C'hall war nez meur a wech da verval
 War bouez skuilla dre-holl he gwad en emgannou
 Ken puill hag an dour-red, war bouez paëa taillou,
 Da drec'ha da gas kuit an holl enebourien.
 Gras da Vreiz, marteze, mar 'd omp c'hoaz Fransizien.
 Doue, Breiz, ha Bro-C'hall, bevet an Dreinded-ze,
 An nerz hag an enor, ar gwir a zo aze !
 Er bed c'hoaz, ma zud keiz, ez euz eun Dreinded all
 Gant an holl brudet kaer en Breiz hag en Bro-C'hall.
 Peür e vez a zo dud doujus en gwirione ?
 Pegoulz e karoint stard an Dreinded santel-ze ?
 War ar vein e welomp an tri gir-ze skrivet...
 Er c'halonou, siwaz, gwall stank n'o c'havomp ket.
 Holl er bed-ma dieub, kevatal, ha breudeur !
 Kaera hunvre ! Ra vo sevenet kent nemeur !
 Chetu, ma mignoned, mennoziou ho person.
 C'houi oll, da viana, grit ma vez a gwirion
 An hunvre, santel-ze. Kent kuitaat an daol-man
 Touomp d'en em garout en gwir, diwar vreman !
 Touomp d'en em zifenn, da zifenn hon gwirion
 En peb mare, dre gomz ha dre hon oberiou.
 Touomp d'hon chenvroiz da brezeg hep paouez
 Al lezen-ze, ennomp gant Tad an holl furnez
 Merket ken doun a-dal ma teujomp war ar bed.
 Heuilla al lezen-ze eo mond d'an eürusted.
 Eur wech c'hoaz, ma zud keiz, Doue, Breiz, ha Bro-C'hall,
 Ha goude : holl dieub ; breudeur, ha kevatal.
 Chetu e c'houech gir ber dre be stum ar c'christen
 A c'hell beva eurus. Gant hon amezeien
 Lezomp ho frankizou evid mirout hon re !
 Koulz eveldomp ez int bugale da Zoue,
 Ha dre-ze, e tleomp o c'harout a galon... »

AN HOLL :

— « Bevet hon diou Dreinded ha bevet hon Ferson ! »

CHARLEZ GWENNOU (Talhouarn).

Pariz.

GWIRIONEZIOU

Ar pez a zo bet eo ar pez a vez ; ar pez a zo
 en em c'hreat eo ar pez en em raio ; ha n'euz netra
 a nevez dindan an heol.

Levr an Eklesiast, 1.

Malloz an Aotrou a zo en ti an den fall, mez
 binniga a ra ti ar re wirion. Ober a ra goap euz ar
 oaperien, mez trugarez a ra d'ar re habask.

Levr Lavariou Salomon, 3.

A lec'h sec'h en em droo en stank, an douar
 dizec'het en mammen-dour.

Ar profet Ezai, 35.

A barz ma vo divez ar bed
 Falla douar ar gwella ed.

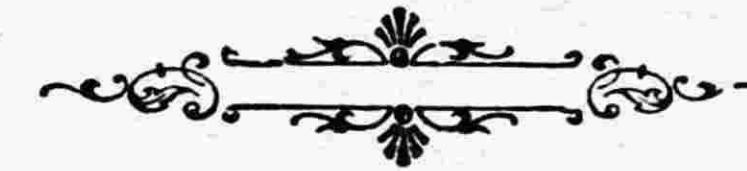
Ar barz Gwenc'hlan

N'ouzoch ket petra a vez varchoaz, rag petra eo
 ho puez ? N'eo nemed eur vogeden pehini en em dis-
 kuez evid eun nebeud amzer, ha pehini a dec'h goude.

St. Jakez, 4, 14.

Ali an den oajet evel eun tad, an dud iaouank
 evel breudeur, ar gragez oajet evel mammou, ar mer-
 ched iaouank evel c'hoarezed, en peb glande.

1^a Lizer St Pol da Dimote, 5.

An Evachou Kre

(KENDALC'H)

An evachou all, an « absint », an « dour-vulnerer »,
 ar « vermount », a zo falloc'h evid ar gwin-ardant.

Great eo an « absint » gand ampoëzon tennet
 deuz ar vuelen a gresk war bord ar mor. Mesket eo
 an ampoëzon-ze gant gwin-ardant, ha gwerzet eo ar
 meskadurez dindan hano « absint ». Ha brema, eve-
 rien, evet an « absint » ! N'euz netra wasoc'h !

Hag an « dour-vulnerer », ar « bannik dour » ?
 Ze zo, war ma feiz, eun dra dudiuz da veza lonket !
 Great eo ive an evach-ze gant ampoëzon mesket gand
 gwin-ardant.

Hag ar « vermount » ? Great eo ar boëson-ma
 gand pep seurt loustoni mesket gand gwin-gwen.

Bemdeiz ma mignoned ker, eo red zerri barz ar
 foldier, e Breiz hag e Bro-C'hall, eun niver braz a
 dud, hag evit perag ? Evet o deuz ar gwin-ardant, an
 « absint », ar « vermount » hag an « dour-vulnerer » !
 Poazet eo o bouellou ha devet o empenn ganto.

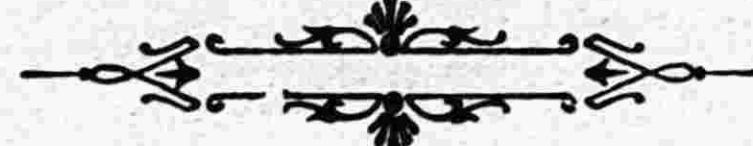
Ia, ar mezvier en em laz en eur eva an evachou-
 ze ; mez ar mezvier a laz ive e ouenn, rag bugale
 ar vezverien a zo bugale dindez hag an holl glenvejou
 a grog alliesoc'h warnezo egred war ar re all.

Ha koulskoude hon euz er vro-ma eun evach a
 dlefe bea prizet gant tud hor bro : ni hon euz ar
 jistr a oe roet d'ar Vretoned gand an Aotrou Doue !
 Ha neuze e leac'h eva hor jistr great gant hon ava-
 lou, perag eva an ampoëzon great e Bro-C'hall ? Perag ?
 Dispigna hon arc'hant da brena ampoëzon ? Perag ?
 Evid larda marc'hadourien evachou kre ? War ma fe,
 lard int awalch !

Evomp eta, ma mignonned vad, hor jistr avalou, pe hor gwin-gwen great gand rezin : sethu evachou mad ; mez dilezomp da viken an holl evachou kre a ra kalz a zroug d'an dud, d'hor gouenn ha d'hor bro garet !

AN DOKTOR C. A. PICQUENARD.

Kemper.

Gwiziegez

GIRIOU NEVEZ

An Ao. Esnault (Kistinen-Vor) an neuz embannet eur *Roll-Giriou* evit trei en brezonek gwiziek ar giriou gallek, gallek-latin ha gallek-grégach, ha ne oant ket, ken è breman, anavezet en hon iez-ni. An Ao. Esnault, doktor-el-Lizeri, a zo skoazellet el labour tenn-ze gant eur Breton gwiziek all, doktor ive, bet er skol gant an Ao. Loth en Roazon, ha breman o studia hag o kelenni en Pariz, e hano an Ao. Renan Ar Rouz.

An Ao. Ar Rouz, hag a oar an holl iezou keltig, an neuz gouestlet d'Ar Vro digas d'ezzi beb ar mare eur Roll giriou gwiziek ha furmet hervez ar reolen-nou, hag e challimp ober impli anezo evit renti en brezonek c'houek mennoziou hep-korf (abstraits) ar spered.

Sed aman eun nebeud anezo :

Skiantchou (Sciences)

- Douaroniez*, géographie (war skouer *barzoniez*).
- Douaroniad*, géographe.
- Douaroniez nevez hollek*, nouvelle géographie universelle.
- Kartennadur*, atlas (var skouer *geriadur*).
- Uhelva*, plateau (en iez-gall, uxellomagos).
- Enber*, affluent (war skouer *aber*, embouchure, *kember*, confluent).
- Skorngrec'h*, glacier, iceberg.
- Erc'hek*, champ de neige sur les montagnes (war skouer *brugek*).
- Izdouaroniez*, géologie (diouz *iz*, izel, ha *douaroniez*). An douaroniez eo skiant an traou uz d'an douar, an izdouaroniez, skiant an traou izelloc'h, dindan an douar.
- Louzononi*, botanique (war skouer *melkoni*).
- Douroni*, hydrographie.
- Steredoniez*, astronomie.
- Steredoniad*, astronome.
- Kenblanedenn*, satellite.
- Steredennadek*, nébuleuses, pâté d'étoiles (war skouer redadek).
- Arouezgeli'h*, zodiaque (diwar ar c'heumraeg).
- Niveroni*, arithmétique, science des nombres,
- Earoni*, aérologie, météorologie.
- Earbonezer*, Baromètre.
- Amzerveker*, thermomètre.
- Hinverker*, id. (diouz *hin*, climat, gir koz).

Kavadennou (Inventions)

- Karrtan*, locomotive. Ar gir pobl a zo : kazek-du.
- Diouroderez*, bicyclette. Ar gir pobl a zo : march'h-houarn.
- Unanrederez*, automobile. Ar gir pobl : gwetur-dre-dan.
- Kelc'henlec'h*, amphithéâtre.
- Redlec'h*, champ de course.
- Isneñierez*, bateau sous-marin.
- Torpederez*, torpilleur (en saoznek : *torpedo-boat*).
- Torpeden*, torpille.
- Mor-rederez*, croiseur.
- Lestr-houarnet*, cuirassé.
- Mordreuzerez*, transatlantique.

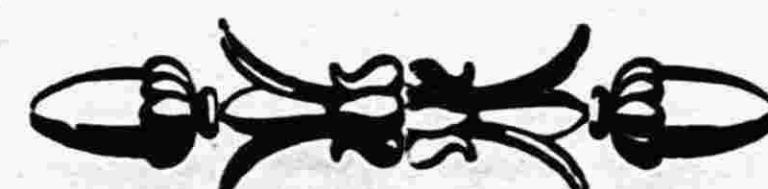
Giriou all

- Azeulva*, sanctuaire, lieu d'adoration. (Ar gir-lost ua, ma, a zo eur gir brezonek koz impliet c'hoaz en Keumri evit kroui komzion nevez, hag a zo da lavaret *lec'h, plas*).
- Predva*, réfectoire.
- Morva*, station balnéaire.
- Hanva*, station estivale.
- Goanva*, station hivernale.
- Hanvdi*, villa de plaisance.
- Staldi*, grand magasin.
- Archanti*, banque.
- Mirdi*, musée.
- Euriadur*, horaire.
- Bloaziadur*, annuaire.
- Kounskrid*, memorandum.
- Dizougen*, exporter.
- Dizoungadur*, exportation.
- Endougen*, importer.
- Endoungadur*, importation.
- Eongreden*, orthodoxie.
- Hollvedelez*, cosmopolitisme.
- Hollredad*, cosmopolite.
- Meulgana*, célébrer.
- Ragprena*, souscrire (à)
- Rannvro*, région.
- Rannvroeles*, régionalisme.
- Treva*, coloniser. (Komz krouet gant skoazel ar gir koz *Trev, Tre*, hag a zo da lavaret *lojeiz, ti*.
- Trevaér*, colon.
- Trevedigez*, colonisation.
- Didreva*, émigrer (memez hini ha *divroa*).
- Entreva*, immigrer.
- Troadek*, fantassin (war skouer : marc'hek).
- Troadegiez*, Infanterie.
- Kanoliez*, artillerie.
- Hirbenn*, dolicocéphale.
- Krennben*, brachycéphale.
- Denhenvel*, anthropoïde.
- Vihenvel*, ovoïde.

RENAN AR ROUZ.

Pariz.

Aotreet-el-Liziri.

KUZULLIOU

P. D. en Pl.** — N'oc'h ket da veza patantet. Ar re a werz war an tachennou hag al leurgeariou bleun, stoup-tan, skubelennou, skeudennou plastr, frouez, legumach, pesked, amann, viou, fourmach ha bouetach, ûa gouezont ket dindan patant ar gonversanted. (Lezen ar 25 Ebrel 1844). Ar gonversanted, a-vad, hag a werz traou ha n'int ket hanvet aze, war ar ruiou pe an tachennou, a dle paëa eun hanter euz an deveriou a baë ar gonversanted all pere a werz an traou ze en o zier.

Yannik, Ker **. — Eur prena, zoken evid birviken, ebarz en eur vered, na ra ket d'ar prenour ar bercheniez rik. N'hoch euz ket urz da adwerza ar plas prenet, na da ober donezon anezan evit netra.

G. Lann ** (C.-d.-N.). — Ho kistion a zo skler, perc'henn eun heritach enkelc'het an neuz urz da gaout tremenn dre dra an amezek, hervez an art. 682 C. C. Mez mar digouez d'an amezek ober eur chleuz, pe eur gled alc'houezet, pe eul labour bennag hag a harz da dremenn, an neb eo enkelc'het e beadra a c'hell mond dirag ar justis, mez ne c'hell ket, *proprio motu*, dizober ar chleuz, na distruja e-hunan labour e amezek.

Anna C. Loq *.** — Ar pez a c'houennet diganin a zo imposabl hen ober. N'euz sorser a bed en hon mesk hag a c'hallfe gwellaat *dre orezon*.

N. Carn **. — Ia, primou zo evid lakaat lin ha kanab er parkou. Beb bloaz, e vez votet gant ar Gambr eur som a 2 vilioun 500 mil lur da rei evid al lin hag ar c'hanab. Ar prim evid eun hektar (daou zevez-arat) dindan lin pe ganab a c'hall tapout 20 skoed.

F. J.

KELEIER

Eur skouer talvoudekk.

Leanezed Gwen bourg Karnoët ho deuz lakeat eur bochadik merch'ed iaouank bet er skol ganto da ziski ha da c'hoari dirag kerent ar vugaligou eur pez brezonek da zeiz al Lun Fask. Ar pez-ze a zo hanvet *Janedik, pe ar Plac'h iaouank diroet*; great eo bet a-ratoz-kaer evito gant ar barz Taldir.

Diskouezadek en kear Redon.

Ar Breizad heb e bar an Ao. Kont a Laigue a zo deut a-benn da groui en Bro Redon eur vreuriez hanvet « Société d'Emulation du Pays de Redon »; ar vreuriez-ma, petra bennag ma 'z eo iaouank, he deuz prouet he nerz hag he c'harantez evid Breiz en eur renka enn diskouezadek a Labouriou-dorn, great gant Merch'ed ar Vro-ze hepken. Kastell an Ao. Koronal a Halgoët a oa bet kinniget gant hema evid lakaat al labouriou ennan, hag eun niver braz a dud a ziredaz da weled an traou gaer diskouezet gant itronezed a beb seurt stad a vuez. Beza oa mouchouerou dantelez gar-

lantezet ; cheletennou stam ; kourtepoentennou piket ; kasedou bihan kizellet ; goloiou kadoriou-brec'h ; berlérou ; brodeür giz Breiz-Izel ; saëiou ; diskennou-gweleou ; lêreïer ; doubierou ; taolennou livet ; lianach brodet ; azeennou, etc.

Diskouezadeier evelse a dalvez da skouer da galz a dud, hag a zikour lakaat anaout al labouriou-dorn savet en Breiz.

Petra 've ar gwella ?

Ar miz trevenet, am beuz kavet en-mesk ma lizerou unan hep sin hag a zeue diouz kostez Kastellin, hervez ma kounte d'in timbr ar post. Eur mignon d'Ar Vro e oa ar Skrivagner, n'ez ket a zonetanz, rag eun nebeud aliou mad e roe d'ez, hag a vezou heuillet ganthi pa gavo he fleg. An aliou mad a vezou digemeret atao gant joa hag anaoudegez-vad. Varlerc'h an aliou, koulskoude, mignon Ar Vro a sklape eun tammik rebech ganeomp, ar skrivagnerien anezzi, hag a damalle d'eomp ma krouemp kalz re a c'hiriou nevez. Ar gir « kelaouengelc'h » evid lavaret « revue » na blije ket d'ezan tam a-bed.

« Difenn ar brezonek, eme hon c'henrespouster, n'eo ket ober gantan eur iez nevez flamm ez eo. Gwelloc'h e veze dazorc'hi ar giriou koz eged kroui re nevez... Ar brezonek a zo hag a dle chom eur iez koz... »

Akord ec'h omp war gement-se gant hon mignon disanvez, hag a ra d'eomp an enor da lenn hon zam-mou skridou, mez ha na reomp-ni ket an dra-ze bemandez, ar varzed hag ar skrivagnerien ahanomp ? Pa c'hallomp dispaka eun tu bennag eur gir brezonek koz, evid sur ni hen implio, hag a raio foul an nor d'ar gir galleg, mar gallomp hen ober hep noazout d'al lavaridigez. Mez petra bennag m'hon euz ioul vad da glask dre holl ar giriou koz ha c'houek, anzao a rankeur da ober na vezou dizoloet gir koz a-bed da rei ar gomz « revue » en brezonek. Petra ve ar gwella da ober ama ? Chom hon fri war ar gled ha lezel hon meud da gouenza en hon dorn ?

Ober evel kalz ha kemer hardi ar gir revuenn ?... Pe-otramant, goude beza studiet mad, nan hepken ar iezou keltik all, da weled hag hi a c'hallfe hon skoazia, mez ouspenn ar gregach hag al latin, evit kaout dre ennè gwrizien-mam ar gir galleg, sevel eur gir brezonek nevez hag a rento, gwella ma vezou gallet, al laveridigez a c'hoanteomp da rei, hep gwaria re-holl natur ar brezonek ? (Kelaouengelc'h — gazeten hag a zell tro war dro : re-vue.)

Me a zonj ganin ez eo houma ar rezon vad, hag e c'hallomp dond a-benn dre an doare-ze da ober gant ar brezonek eur iez pinvidik ha fenevezet, petra bennag ma chomo koz e meur a boënt all.

Koulskoude, evel ma lavar c'hoaz hon c'henrespouster : « mad a vez lakaat e-pad eur pennad amzer ar gir galleg e-kichennik ar gir brezonek krouet er stum-ze. »

An dra-ma a-vad na ve ket fall, hag evelse e refomp, pa 'zeo gwir an Ao. Dr Ar Rouz a zigaso d'Ar Vro rollou giriou galleg gwiziek lakeet en brezonek iach.

N'eo ket ar boan lavaret d'hon lennerien penaizo o remerkou hag o aliou a vezou deut mad memez tra.

Komprenezon meur a hini a dal gwell eged skiant unan ehn.

D'hon c'houmananterien.

Prestik e roimp eur stagaden (supplément) d'*Ar Vro*. Roll hon c'houmananterien kenta e vo. Esper hon euz da ober dre eno plijadur d'al lennerien kalonk o deuz hastet diredek d'hon skoazia, dioustu ma klevchont embann ginivelez eur gelaouengelc'h nevez kenzakret penn da benn da Ijin Breiz. Evel eun Dao-lenn a Enor a vez evito ar Roll-ze...

Mez arabad e ve d'hon c'houmananterien sonjal o deuz great a walch en eur gas d'*Ar Vro* ho fevarzek real. Daou-c'chant-tri-ugent koumananter a zo brao da gomans evid eur gelaouen vrezonek penn-dabenn, na nac'hant ket, mez evid ober en gwirionez gant *Ar Vro* eur Post difuskul ha plantet doun, war behini e challfemp skriva d'ar spered gall : « Beteg ama e zeui, mez pelloc'h na n'i ket, » n'eo ket daou-c'chant-tri-ugent peultrin-breizad eo a dlefe beza stokouz-stok dreg ar post-ze, mez eur milier ! Neuze e challfemp ober asamblez eul labour-vad ha talvoudus ! Mar kavche pepini tri all da goumananti en e amezegiez — ha ne ve ket gwall diez ze gant eun tam poan — dioustu e vefe eun denn vad ahanomp.

Digas a ran da zonj da lennerien *Ar Vro* eo digor doriou ar gelaouen d'ar skridou mad, koulz en « Gwenedour » evel er brezonek K.-L.-T.

Goueliou Kalvar Lanndreger.

Ar gristenien Vreiz hag a Vro-C'hall a zavo eur Chalvar kaer en Lanndreger ar 17, 18, 19 euz ar miz-ma. Al lidou-ze a zichacho da Lanndreger bagadou tud euz a beb korn ar vro. Lidou savidigez ar chalvar a gouez a-uman gant Gouel Sant Erwan, ha kaeroc'h a ze e vezint c'hoaz.

Kount a zo ive en em vodo eno eur stroll varzed breton evid enebi, dre o bezanz, ouz al lezen c'haro great en Paris evid esa teurel ar brezonek er meaz euz an ilizou.

Maro eur mignoun da Vreiz-Izel.

Hon c'henvreur Per Pronost, barz euz ar Gor-sedd, a skriv d'eomp evid ar mare :

« An eurvad am meuz bet da anaout eun den a galoun eeün, ar choronal Bourgeois, eur mignoun touet da Vreiz-Izel. Evel-se, gant pegemend a rann galoun em meuz heuillet e gorf da véré Brest, ar iaou 31 a viz Meurz !

En despet d'e bevar ugent vloaz, ar choronal Bourgeois a ioa choumet difre, ha lemm e spered, ha ne greden ket en divije Doue hen galvet ken dillo d'e varadoz.

Breiz-Izel, pebez koll evidout !... Evid harpa da iez, atao e vije er penn kenta, kemend dre e labouriou e-unan, evel dre an aliou mad a roe d'ar varzed. Ne chellan ket ama komz euz e holl labouriou-Dleet eo d'in da vihana diskleria en deuz savet e Brest ar Skol Vrezounek. En despet d'e oad ha da amzer griz ar goanv diveza-ma, bep pardaez e teue da azeza e-touez e skolaerien...

Anaout a rit holl ar barz brudet Milin, maro brema ez euz eun nebeut bloaveziou. Nag a skridou kaer brezounek great gant hema a vije bet choumet da brevedi hag a vije bet kollet evid hor iez, paneze

ar choronal Bourgeois : hen en neuz o dastumet, o mouillet, hag o zroet gant gwiziegez e gallek.

Gant pegemend a levezne e tigemere an holl skridou ha toniou brezounek. (Eul levrik muzik en neuz great, e pehini en neuz embannet *Toniou ar Binioù hag ar Vombard*). *Almanak Kerredigez Broadus Breiz* hag ar gelaouengelc'h *Ar Vro* dreist-holl, a blije d'ezan, ha na ehane da bedi pep hini d'o c'hemeret ha d'o lenn... Kurunet eo brema e-kichenn Sent koz Breiz-Izel. Ra vevo da viken, e kaloun pep Bretoù, ar zonj anezan ».

Eun eureud.

An Aotrou Doktor Ar Gall, euz ar Chastellnevez, a zo bet eureujet ar 16 euz a viz Ebrel, gant an dimezel Roger, deuz Hennbont. Eur pred eureud a zo bet en Hennbont, hag unan all er Chastellnevez, hema diveza great evid ar Vretoned ispisial. An Dr Ar Gall, pa oa studier en Pariz n'euz ket pell c'hoaz, a zougaz dorn da groui ar vreuriez vreizad *Jabadao* : aliez e touge dillad Kerne, hag eur wech dizroet d'ar gear, eo chomet ken stard ha biskoaz en e garantez evid e iez.

Digor linen nevez Keraez da Bleyben.

Keraez a oa bet gwech-all goz Kear-benn an Arvorik. He hano a oa neuze Vorganium. Eur wech bet pillet an Armorikaned gant bandennadou ar Romaned, Keraez a oe kemeret gant kabitenned Cezar, hag ober a rechont ganthi kreizen an holl hentchou a zi-gorchont deuz an eil penn ar vro-ma d'egile.

Goude keid all a amzer, Keraez a zeblant adarre brema lakeat da veza prestik eur Gear-benn en Breiz-Izel. Gwech-all e oa penn-hentchou roman, brema eo penn-hentchou houarn. Pemp linen a zeu brema euz a Geraez, hag an hini diveza anezo, hini Kastellin, a zo bet digoret al loden vrasha anezo, ar 6 a viz Ebrel.

Deut e oa, da ren ar gouel, eun eil-ministr deuz Pariz, an Ao. Berard, paotr ar Post. Hema a oa gantan eun daou pe dri Chall all, hag eun toulladik deputed euz Penn-ar-bed.

Eun « train officiel » a zigasaz an Aotroune-ma bete Pleyben, da eva asamblez eur banne gwin-a-enor, dindan kochu ar gar nevez. E-keid ma lonke an dud uhel, ar bobl, evel just, a chome er-meaz da zellet. Ar Bérard a reaz eur brezegen eno, hag a lavaraz da vammou Breiz derc'hel mad d'ho gwiskamanchou, d'ho giziou ha derc'hel ive da rei bugale da Franz... Mad tre. Mez an Aotrou eil-ministr a echuaz en eul lavaret d'ar Vretoned ankouaat o amzer dremenet ha sellet bepred ouz an araok, dindan blegiou ar vaniel driliou, hag ouz kan ar « Marseillaise ». En eur zi-laou an dra-ma, kalz a dud a oa eno hag a gave iskiz kleved eur penn-gall o tond ama beteg ennom, da lavaret d'eomp ankouaat oberou hon tud koz ha mond da heul ha da heul bepred, evel loëou !...

Deputed breton a oa eno ive, mez hini bed anezo na gomzaz en brezonek.

LEORLENNADUR

Gouel Sant Devi, ha *Peden Leanezed Breiz-Izel o vond da Vro-Geumri*, gant Abherve. Sant-Briek. Mouldi Sant-Gwillerm.

Abherve an neuz kanet eur wech c'hoaz e delen ; « mouez e ene, emezan, eo a gan war ar c'herden. » An tammik gwerz-ma, a zo c'hoaz eur berlezen ous-penn da staga ouz kurunen varz Post Breiz en Sant-Briek.. Nebeud a oberou a zo deuz e re, mez c'houek int holl, ha dudius... Lennet kentoc'h, *O ma bro gaërr a Vreiz-Izel ; Mor a zudi eo prederia a-hed an noz* ; *Sent Breiz*, ha breman : *Peden Leanezed Breiz-Izel*. Ar werz diveza-ma, kordet war eun ton euz ar brava, eo beteg-henn labour-vestr Abherve. Kanet eo bet, da seiz Gouel sant Devi (David) paëron Breiz-Tramor, en miz meurz tremenet, gant eur bochadik « scurerez gwen » prest da gimiadi gant Sant-Briek evid mond da Vro-Saoz. Doue da gaso da borz mad hon c'henvroadezed red d'ezo dilezel Ho c'horn-douar hag ho zud, ha da viro en ho c'halon komziou kantik Abherve evithé :

Dreuz d'ar pellder e sked stered an noz,
Ha Sent hor bro a dreuz d'an amzer goz,
 Ha sent hor bro
 Ha sent hor bro
A dreuz d'an amzer goz!

Lichens du Finistère, gant an Dr. Picquenard, Embannet gant an « Académie internationale de Géographie botanique. » Paris.

Eur pez-labour kaér ha gwiziek diwar benn ar bleun a gresk en Breiz-Izel, hag ar Mân hag ar Baro-Houc'h ispisial.

En peb doare, vel ma weler, an Doktor kalonk a gemer poan evid Breiz. N'eo ket bepken he iez, he gwiskamanchou, he istor, e studi gant aked, mez ive he Bleuniou hag he Natur-Douar. Deuzoulan e vezlavaret ive gant gwirionez : Karout a rea e vro, hag e lakeaz he c'harout... hag he anaout.

Ne ankoua ket ar Brezonek zoken en e leoriou gwiziek : klevit kentoc'h ar poz kenta deuz eil loden ar leor :

En eur weled e oberou,
Ha dreist-holl ar re vihanna,
Ma spered a nij d'an nenvou
Da gavout krouer ar bed-ma !

Sed aze marvad eur c'houlbad hag a houbaz pao-tred an « Académie de Botanique » warnezan !

Boketigeu sant Fransez. dre an Tad Mikel, kabusin.

En Tad Mikel, kabusin, e zou brer d'en Eutru Abad Mary, e skriüaz gueh-aral ul livr anaüet mad in Bro-Guened, ha hanüet *Foer Veriadec*. En Tad Mikel en des troeit eüe d'e dro in brehonek Guenediz un oberik saüet dre sant Fransez, er *Fioretti (Bokedigeu.)* Er *Fioretti* sen e oe groeit barh er poarzekjed kantved, ha lennet ha melet e barh er bed-holl. En Eutru Joubioux, pehani en doe hanter hrobeit el labour kaset de vad bermen get en Tad Mikel, en des laret un de : « Me dremenaz poder eur ar-huigent e lennein er *Fioretti*, ha sel mui ma ean lennen, sel kaeroù er haüen. »

Ar Bibl, lakeat a-nevez en Brezonek, gant diskleriadurezou evid ar giriou diez, gant *Mision Anglikan Tremel*. Eul levr kartonnet a 1000 pajen, 1 skoed.

Abaoue amzer Ar Gonidek, ne oa ket bet troet ar Bibl (Testament koz ha nevez) en brezonek ebarz en eur levr hepken. D'an Aotroune Ar C'hoat ha Somerville e tigouez an enor da veza kaset da benn eur pez labour ken diez ha ken hir. N'euz netra da lavaret war ar iez o deuz impliet : direbech ha glan ez eo : ar giriou galleg a zo bet skubet dibardon er meaz euz o zroidigez.

TEOD-LEM.

EMBANNOU

GRAND HOTEL D'EUROPE

A. BONNAUD, Perc'henn
MONTROULEZ

A zigemer "AR VRO"

MENGLUEZIOU MEIN-DO
en MILL-AR-BIK, Parrez PAULE
Kanton Maël-Keraez
Beb seurt MEIN-GLAZ, henvet ouz re Angers
Per NIVET, Entrepreneur, PAULE

GWINOU BOURDEL

a Genta Merk

RENE MIDY ha K^{ez}
75, Cours du Médoc, BOURDEL
ha 3, Rue Duhamel, ROAZON

Stal-Leoriou. — Paperou livec

MAUVIEL
12, Ru Brest, MONTROULEZ
a werz ar gelaouennou brezounek, hag a
beb seurt moulladurezou

EMBANNOU

Levrdi B ezonek
MORIS AN DAULT
6, rue du Val de-Grâce, PARIS, V^e

Stal leorion hoz ha nevez diwar benn Breiz
AN TAOLENNOU A VE KASET EVIT MANN

Ar roue deuz al louzeier eo an
ULMINUCINE MOREUL

Louzou evit spura ar gwad fall, hag ober d'an dud
krenvaat. — Al litrad: 2 shoed. — An hanter-litrad:
14 real.

En ti **MOREUL**, apotiker, LANNDERNE

ERWAN HERNOT
Kizeller Kalvariou ha Mein - Bez
Ru Lanndreger, **LANNHUON**
BET MEDALENNET SEIZ GWECH WARNUGENT

HÔTEL SIMON
KALLAK, Arr^t Gwengamp, KALLAK
Prejou. — Kambchou
— Marchosiou. — Gweturiou —

IAN EVENNOU
Marc'hadour-danvez en **SKAER**

Evid kaout danvez, ha lakaat ober gwiskamanchou
giz Shaer, stum nerez ha stum goz, en em erbedi ouz
an Ao. EVENNOU.

Ar gwella kelaouengelc'h galles eo ar
REVUE DE BRETAGNE

MIZIEK
Koumaniant: 4 shoed ar bloaz
EN EM ERBEDI OUZ AN AO. DE LAIGUE, REDON (ILLE-ET-VIL.)

FRÉDÉRIC PINCEMIN
3, 5, 12, Ru-al-Lian **SANT-BRIEK**
Mezer; Lianach; Danvez dillad
Kezek-houarn CLÉMENT, HUMBERT, ANDRU, etc.
Kezek-houarn dre dan WERNER, GRIFFON, etc.

MIKEL KEINEK, toker
11, Ru Kereon, **KEMPER**
Tokeier Bretoned ha Beleien. — Mezer. — Dillajou
breton. — Sier-Beaj. — Malijennou, etc.

Gwiskamanchou diwar vuzul
DA VOUC'HIZ HA DA OFISER

R. SALAUN

Kemener
BREST — 37, Streat ar Ramp — BREST

JOB FRANCÈS

Marc'hadour - Gwin

LESNEVEN (BRO-LEON)

FANCH MERRIEN

EN SANT-NIKOLAS-AR-PELLEM
Liver Ilizou
Alaourer ha Sternier Poltrejou

Grand Café de la TERRASSE
PICART, Perc'henn

MONTROULEZ
A zigemer "AR VRO"

Moullerez ha Leordi
AR GWAZIOU
Leur-Gear Emil Souvestr
MONTROULEZ
LABOURIOU A BEB SEURT

J. AR BRETON
27, Ru Pariz, **MONTROULEZ**
GWIN ; ESPISIRI ; PRODUOU MARC'HAD-MAD EVID
AL LABOUR-DOUAR HAG AN ANEVALED

Sebastian Ar GAK

Lez Vren, dre Gemeneven (Pennarbed)
Leazdi Vraz : Amann fion
Savadurez-skouer a ouenn saout Breiz
JISTR A GENTA MERK.

Stal - Leoriou
AR GWAZIOU
I, Leur-Gear Emil-Souvestr

Niver bras a Leoriou Otern evit Priziou katekis
GOULOU KOAR A BEP SEURT EVIT AN ILIZOU

Ar gouarner : Alfred LAJAT.